

bijdragen van A.S. Fris 'Aspecten van het moderne archiefselectiebeleid toegepast op kerkelijke archieven' en D.P. de Vries 'Het opnemen van kerkelijke archieven door de Rijksarchiefdienst bevatten heel wat waardevolle gedachten en waarschuwen de kerkelijke archiefbeheerders er terecht voor hun archief niet maar ongeordend en overzorgd bij de Rijksarchiefdiensten of gemeente- en streekarchieven te 'dumpen'. Willen de kerken hun archieven zo goed mogelijk de geschiedenis in helpen, dan zullen zij wat de verzorging betreft hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Het artikel van A. Otten 'Moderne informatiedragers en hun materieel behoud' vestigt de aandacht op een ongetwijfeld actueel probleem, pleit voor een beleidsplan in dezen, maar ontbeert helaas praktische tips voor de 'tussentijd', zodat er tussen nu en het beoogde beleidsplan waarschijnlijk nog heel wat floppies gewist zullen worden.

J. de Bruijn schetst in zijn bijdrage de betekenis van de verschillende documentatiecentra, die zich over het algemeen niet zozeer richten op de strikt kerkelijke archieven, maar vooral op persoonsarchieven en archieven van confessionele maatschappelijke en culturele instellingen. Zijn pleidooi voor een onderzoek-stimulerende rol van dergelijke centra kan ik alleen maar onderschrijven. De elders gerecenseerde bundel over het Amersfoorts congres van 1948 is een goed voorbeeld van de (ondersteunende) functie die zo'n centrum in dit opzicht kan vervullen.

In het tweede deel – neerslag van de tweede symposiumdag – worden vijf artikelen gewijd aan het gebruik van kerkelijke archieven, althans: dat belooft de inleiding ons. Het dichtst bij deze bedoeling komen de artikelen van J.H. Kluiver over de ontwikkeling van de orgelcultuur in Zeeland (met een veeg uit de pan naar het 'archiefbeheer' van r.k. pastoriehuishoudsters, wier 'selectiebeleid' vooral werd ingegeven door de doelstellingen van een voorjaarsschoonmaak) en van Th. van den End en G.F. de Jong over het belang van zendingsarchieven. P.M. Peucker behandelt in zijn bijdrage aspecten van de geschiedenis van de IKON, maar over het IKON-archief komt de lezer vrijwel niets te weten. De speurtocht van Th.A. Fafié naar de biografische gegevens van Pieter Groote, stichter van het fonds dat zijn naam draagt, maakt vooral duidelijk hoe een biograaf zijn gegevens bij elkaar moet sprokkelen uit archieven, bibliotheken en knipselcollecties. Wat ontbreekt in dit tweede deel zijn de ervaringen van lokale geschiedschrijvers met de raadpleging van kerkelijke

archieven in streek- en gemeentearchieven. De Vries geeft, vanuit zijn ervaring van het Ryksargyf, blijk van de moeite die deze archiefbewaarplaats zich heeft getroost om de kerkelijke archieven goed en dicht bij de gebruiker onder te brengen. Dit had echter juist wel door een 'gebruikersoordeel' mogen worden aangevuld.

M. Dijkstra en K. Vriezen (red.), *Th.C. Vriezen. Hervormd theoloog en oudtestamenticus. Studies over theologie van het Oude Testament, bijbelse theologie en godsdienst van Oud-Israël bij de honderdste geboortedag van Th.C. Vriezen*. Kok, Kampen 1999. 159 blz. Ill. ISBN 90 435 0106 9. f 32,50.
– E. Talstra

Deze bundel bevat de tekst van lezingen die zijn voorgedragen op 30 september 1999, op een symposium gewijd aan het werk van de veelzijdige en invloedrijke oudtestamenticus Th.C. Vriezen, een eeuw na zijn geboortjaar. Het was niet de millenniumhype, maar het was gewoon een heel goed idee om het werk van Vriezen weer eens te belichten, vooral omdat bij heeft gewerkt op een aantal terreinen, waarvan de onderlinge samenhang ook in onze dagen weer hevig in discussie is: de literair-kritische exegese van het Oude Testament, de reconstructie van de godsdienst van Israël en de theologie van het Oude Testament.

W.A. Bijlefeld laat in een uitvoerige levensschets de beslissende momenten uit de persoonlijke en wetenschappelijke levensgang van Vriezen zien: zijn integere zoeken naar wegen om recht te doen aan Israël en het Palestijnse volk, zijn zoeken naar een balans tussen historisch-kritisch bijbelonderzoek en het profetische woord als openbaring en zijn gedachten over de verhouding van theologie en kerk. Wie dat leest verbaast zich hoeveel van zijn theologische positiekeuze nu in de academische wereld is vervluchtigd. Tegelijkertijd: Vriezens opmerkingen in zijn afscheidscollege (1969; blz. 38) over de centrale plaats van het Oude Testament in de theologie, zijn actueler dan ooit.

A.S. van der Woude belicht de bijdrage die het werk van Vriezen betekende voor de Oude Testamentische wetenschap in Nederland en ver daarbuiten. De eigen positie die Vriezen innam tussen de vakgenoten wordt duidelijk uit zijn voornaamste boeken. 'De literatuur